

ABSTRACTS/REZUMATE

ANA BAZAC

CONSTANTIN NOICA AND TUDOR VIANU: ABOUT THE PITCH AND DEEPNESS
OF THE IDEA

Résumé: L'ouvrage lie la théorie avancée par l'esthéticien roumain Tudor Vianu d'un possible critère d'analyser l'histoire de la philosophie d'après la direction des conceptions philosophiques vers la hauteur ou vers la profondeur des explications avec l'ontologie de Constantin Noica, le philosophe roumain qu'on fête cette année. En effet le but de l'article est l'insistance sur la responsabilité envers les idées qu'on étale dans le champ intellectuel: si elles ne nous conduisent pas en haut et dans la profondeur de la compréhension, elles restent dans le, hélas, vaste domaine du *flatus vocis/flatus scripti*. Dans la première partie, le concept de *l'idée* est défini comme jugement et ainsi per se haute et profonde. La deuxième partie décrit la théorie de Tudor Vianu: la liaison entre la quête de la vérité et la psychologie des philosophes, liaison transposée dans les notions utilisées (se situant ou bien dans la profondeur ou bien dans le haut du démarche explicatif). La troisième partie s'occupe de trois aspects de l'ontologie de Constantin Noica: celui de la définition de la philosophie comme poursuite de l'union du l'être et du devenir, celui de la profondeur des idées et celui des quelques maladies de l'esprit humain comme dévoilement des différentes séparations entre les facettes du l'être et du devenir. L'effort philosophique est justement le perpétuel dépassement de cettés séparations dans le creuzet du *l'ontos* humain.

Mots-clés : Constantin Noica, Tudor Vianu, idée, philosophie, ontologie.

CONSTANTIN NOICA ȘI TUDOR VIANU:
DESPRE ÎNĂLȚIMEA ȘI ADÂNCIMEA IDEII

Rezumat: Lucrarea leagă teoria avansată de către esteticianul român Tudor Vianu – despre un posibil criteriu de a analiza istoria filosofiei potrivit direcției conceptelor spre înălțimea sau profunzimea explicațiilor – cu ontologia filosofului român Constantin Noica. Într-adevăr, scopul articolului este insistența asupra responsabilității față de ideile etalate în câmpul intelectual: dacă ele nu ne conduc spre înaltul sau spre profunzimea înțelegerii, ele rămân în, vai, vastul domeniu al *flatus vocis/ flatus scripti*. În prima parte, conceptul de *idee* este definită ca judecată și, astfel, înaltă și profundă. A doua parte descrie teoria lui Tudor Vianu: legătura dintre căutarea adevărului și psihologia filosofilor, legătură transpusă în noțiunile utilizate (situându-se sau în profunzimea sau în înaltul demersului explicativ). A treia parte se ocupă de trei aspecte ale ontologiei lui Constantin Noica: cel al definirii filosofiei drept urmărirea a unirii dintre ființă și devenire, cel al profunzimii ideilor și cel al unor maladii ale spiritului uman ce dezvăluie diferitele separări dintre fațetele ființei și devenirii. Efortul filosofic este tocmai perpetua depășire a acestor separații în creuzetul *ontos*-ului uman.

Cuvinte-cheie : Constantin Noica, Tudor Vianu, idee, filosofie, ontologie.

CLAUDIU BACIU

WHY WAS SEPARATED (STILL) NOICA OF GOETHE?

Abstract: The following text tries to highlight the general philosophical point of view of the Romanian philosopher Constantin Noica, by exposing his delimitation from Goethe's conception about nature. The culture remains for Goethe only a superior product of nature. In contrast with this idea, Noica considers that the human culture is irreducible to nature. We have access to it, i. e. we know it, only through the culture. Thus, *Despărțirea de Goethe*, Noica's book on Goethe, represents a true introduction to Noica's ontology, because it permits to grasp its fundamental idea, according to which the real Being is always related to an understanding of Being. However, this philosophical position is not a transcendental one, because Noica does not assume a universal structure of the human subject.

Key-words: nature, culture, being, knowledge.

DE CE S-A DESPĂRȚIT (TOTUȘI) NOICA DE GOETHE?

Rezumat: Următorul text încearcă să evidențieze perspectiva filosofică generală a filosofului român Constantin Noica, expunând delimitarea lui de concepția lui Goethe despre natura. Cultura rămâne pentru Goethe doar un produs superior al naturii. În opinia lui Noica, dimpotrivă, cultura umană este ireductibilă la natură. Noi avem acces la aceasta, o cunoaștem numai prin cultură. Astfel, *Despărțirea de Goethe*, cartea lui Noica pe Goethe, reprezintă o adevărată introducere în ontologia lui Noica, deoarece ne permite să surprindem ideea sa fundamentală, potrivit căreia adevărata Ființă este întotdeauna legată de o înțelegere a Ființei. Cu toate acestea, această poziție filosofică este una transcendentală, deoarece Noica nu-și asumă o structură universală a subiectului uman.

Cuvinte-cheie: natură, cultură, ființă, cunoaștere

ADRIANA NEACȘU

MEDITATION ON CULTURE IN CONSTANTIN NOICA

Résumé: Figure importante de la philosophie roumaine, créateur d'une ontologie originale, Constantin Noica a été intéressé aussi de la culture, ainsi que tous ses ouvrages peuvent être considérés comme des analyses du phénomène de la culture, réalisées de diverses perspectives. Pour démontrer que le thème de la culture a été une préoccupation constante pour C. Noica, l'auteur de l'article envisage son première livre, publié dans 1934 : *Mathesis* (sau *bucuriile simple*) et le dernier, posthume : *Modelul cultural european*, apparu en 1993. Ainsi, *Mathesis* (sau *bucuriile simple*) est construit sur le schème de la dichotomie entre la culture de type « géométrique » et la culture de type « historique ». De son point de vue, le

type « géométrique », qui a comme but l'instauration dans le monde de la beauté formelle de la vérité mathématique, c'est l'expression authentique de la culture, en temps que le type « historique » implique la domination de l'homme par l'histoire, qui transforme les individus dans esprits divisés, étroites et faibles. A la fin de son carrière, la méditation sur la culture se cristallise chez Noica dans la thèse du modèle culturel idéal, signe de la culture achevée, capable pour ça à être exporté dans n'importe espace géographique et à n'importe configuration culturelle. Ce modèle idéal est représenté par la culture européenne, commencée dans l'année 325, au Concile de Nicée. Il met en pratique le type de culture de l'« Un multiple », où l'exception devienne la règle, étant caractérisé par une limitation qui ne limite pas, par la continue création, le permanent mouvement, et par le défi de la mort. Par conséquent, Noica rejette l'idée de la mort biologique de la culture, avancée par Spengler, et considère que la culture européenne ne peut pas être détruite par des mécanismes internes. Bien que son modèle ait étalé dans plusieurs situations sa précarité, celle-ci est seulement une précarité de fait, pas de droit.

Mots-clé : culture, model culturel, culture de type « géométrique », culture de type « historique », forme structurante de la culture, schème de la culture, Un, Multiple, unité synthétique, unité de synthèse.

MEDITAȚIA ASUPRA CULTURII LA CONSTANTIN NOICA

Rezumat: Figură importantă în spațiul filosofic românesc, creator al unei ontologii originale, Constantin Noica s-a interesat și de problema culturii, astfel încât cărțile sale pot fi privite ca abordări ale fenomenului cultural din diverse perspective și la nivele distincte de generalitate. Pentru a demonstra că tema culturii a fost o preocupare constantă la Noica, autoarea analizează primul volum tipărit de filosof (*Mathesis sau bucuriile simple*), în 1934, și ultima, postumă (*Modelul cultural european*), apărută în 1993. Astfel, prima lucrare este construită pe schema dihotomiei între cultura de tip « geometric » și cea de tip « istoric ». Tipul « geometric », care are ca scop instaurarea în lume a frumuseții formale a adevărului matematic, ar fi expresia autentică a culturii, în timp ce tipul « istoric » ar implica dominația omului de către istorie, care transformă indivizii în spirite divizate, înguste și slabe. La sfârșitul carierei sale, meditația asupra culturii se cristalizează la Noica în teza modelului cultural ideal, semn al culturii desăvârșite, capabil de aceea să fie exportat în orice spațiu geografic și orice configurație culturală. Acest model ideal este reprezentat de cultura europeană, începută în anul 325, la Conciliul de la Niceea. El pune în practică tipul de cultură al « Unului multiplu », în care excepția devine regula, fiind caracterizat printr-o limitare care nu limitează, prin creația continuă, permanenta mișcare și sfidarea morții. În consecință, Noica respinge ideea morții biologice a culturii, avansată de către Spengler, socotind că, prin mecanisme interne, cultura europeană nu poate fi distrusă. Cu toate că modelul său și-a dovedit în multe situații precaritatea, aceasta este o precaritate de fapt, nu de drept.

Cuvinte-cheie: cultură, model cultural, cultură de tip „geometric”, cultură de tip „istoric”, formă structurantă a culturii, schemă a culturii, Unul, Multiplul, unitate sintetică, unitate de sinteză.

ADRIAN NIȚĂ

INDIVIDUAL-GENERAL IN THE METAPHYSICS OF NOICA

Abstract: The paper analyses the relationship between individual and general in Noica's work. For this, we will focus in the first two parts on the couple individual-general in the being of things and in the being of the second instance. In the third part, we will present the interest of Noica for „rehabilitation of individual”, in the fourth part we will focus on 'holomer', and in the final part on the main features on the theory on individuality in Noica's work.

Key-words: Romanian philosophy, metaphysics, Noica, individual, general, ontological model, holomer, instances of the being.

INDIVIDUAL-GENERAL ÎN METAFIZICA LUI NOICA

Rezumat: Textul analizează relația dintre individual și general în opera lui Noica. Pentru asta, ne vom concentra în primele două părți ale textului asupra ființei lucrurilor și ființei de-a doua instanță. În partea a treia vom prezenta preocuparea lui Noica pentru „reabilitarea individualului”, în partea a patra ne vom concentra asupra „holomerului”, iar în ultima parte, a cincea, asupra trăsăturilor fundamentale ale individualității la Noica

Cuvinte-cheie : filosofie românească, model ontologic, holomer, instanțele ființei

LORENA STUPARU

ONTOLOGICAL FUNCTION OF EMINESCU'S POETIC LANGUAGE IN CONSTANTIN NOICA

Résumé: Quand il s'agit de la fonction ontologique du langage poétique, l'approche philosophique de la poésie s'avère nécessaire et obligatoire, pour montrer que l'émotion même institue de l'être, au delà des „mondes” imaginaires. C'est l'une des enseignements qu'on peut apprendre en lissant l'interprétation réalisée par Constantin Noica autour de quelques poèmes et manuscrits du Mihai Eminescu.

Mots-clé: langage poétique, fondation, être, existence, genèse, ambiguïté, émotion.

FUNCȚIA ONTOLOGICĂ A LIMBAJULUI POETIC EMINESCIAN LA CONSTANTIN NOICA

Rezumat: Când vine vorba de funcția ontologică a limbajului poetic, abordarea filosofică a poeziei este necesar și obligatoriu să demonstreze că emoția însăși este cea care instituie ființa, dincolo de "lumile" imaginare. Aceasta este una din învățăturile ce pot fi extrase din interpretarea pe care o face Constantin Noica asupra câtorva poeme și manuscrise ale lui Mihai Eminescu.

Cuvinte-cheie: limbaj poetic, fundament, ființă, existență, geneză, ambiguitate, emoție.

ION HIRGHIDUȘ

THE PHILOSOPHY OF CONSTANTIN NOICA BETWEEN SOUL AND SPIRIT

Résumé: Une philosophie entre l'âme et l'esprit représente l'épreuve téméraire de conscientiser un drame de la culture européenne qui a développé, depuis des classiques grecs jusqu'aujourd'hui, en la ligne du rationalisme. La philosophie de Constantin Noica este posée entre l'âme et l'esprit pour réaliser leur réconciliation et pour sortir la raison de l'impasse où elle se trouve depuis longtemps. C'est grâce à Noica que la philosophie "a parlé" dans la langue roumaine aussi, en révélant le potentiel de pensée de ce peuple. Constantin Noica finit une tradition de la pensée roumaine qui contient Dimitrie Cantemir, Mihai Eminescu, Lucian Blaga, Mircea Vulcănescu. Il se trouve dans une bonne tradition de la pensée grecque qu'il l'honore avec le traité d'ontologie et avec les épreuves interprétative (parmi lesquels je rappelle celles-là dédiées au Kant et Descartes). Cette tradition se trouve le plus presque de l'esprit, même comme cet esprit est représenté par la logique aristotélique. Au delà de cette tradition, Constantin Noica aborde "un sentiment roumain de l'être" qui se trouve le plus presque d'âme. Il a découvert plus quiconque que la langue roumaine a vraiment du potentiel philosophique. Le problème essentiel que j'aborde dans cette étude est le registre ample qui comprend les actes de la pensée devenus des actes culturels.

Mots-clé: l'être, le devenir, soi-même, moi-même, la prononciation, l'esprit, l'âme, la raison.

FILOSOFIA LUI CONSTANTIN NOICA ÎNTRE SUFLET ȘI SPIRIT

Rezumat : O filosofie între suflet și spirit este încercarea temerară de a conștientiza o dramă a culturii europene care s-a dezvoltat, de la clasicii greci până azi, pe linia raționalismului. Filosofia lui Constantin Noica este așezată între suflet și spirit pentru a produce împăcarea acestora și pentru a scoate rațiunea din impasul în care se află de foarte mult timp. Prin Noica, filosofia a „vorbit” și în limba română, dezvăluind potențialul de gândire al acestui popor. Constantin Noica încheie o tradiție a gândirii românești care-i cuprinde pe Dimitrie Cantemir, Mihai Eminescu, Lucian Blaga, Mircea Vulcănescu. El se află într-o bună tradiție a gândirii grecești pe care o onorează cu tratatul de ontologie și cu lucrările interpretative (printre care amintesc pe cele dedicate lui Kant și Descartes). Această tradiție se află cel mai aproape de spirit, așa cum acest spirit este reprezentat de logica aristotelică. Dincolo de această tradiție, Constantin Noica abordează „un sentiment românesc al ființei” care se află cel mai aproape de suflet. El a descoperit mai mult decât oricine că limba română are potențial filosofic. Problema esențială pe care o abordez în acest studiu este registrul larg care cuprinde actele gândirii devenite acte culturale.

Cuvinte-cheie : ființă, devenire, sine, rostire, spirit, suflet, rațiune.

MARIAN BUȘE

CONSTANTIN NOICA AND THE NEW ANTHROPOLOGICAL SPIRIT

Résumé: La philosophie de Noica est en consonance avec les grandes philosophies de l'homme du XXe siècle. Par l'essai de repenser l'humain, Noica se situe non seulement à proximité de Martin Heidegger, mais aussi à proximité des penseurs qui, par leurs idées, vont contribuer à la genèse du nouvel esprit anthropologique : Gaston Bachelard et, surtout, Gilbert Durand. Tels les parents fondateurs de la notion d'imaginaire, Noica participe à la genèse d'un nouvel humanisme, où, d'après Bachelard, l'homme retrouve la liberté poétique, la liberté «remythifiante», d'un humanisme immémorial, comme affirme Durand, c'est-à-dire d'une éternelle définition de l'homme dans les limites du destin ou de sa condition.

Mots-clé : logique, rationalité, imaginaire, morphologie de la culture, «basin sémantique» de l'imaginaire, humanisme.

CONSTANTIN NOICA ȘI NOUL SPIRIT ANTROPOLOGIC

Rezumat: Filosofia lui Noica este în armonie cu marii filosofi ai omului din secolul XX. Prin încercarea sa de a regândi umanul, Noica se situează nu doar în proximitatea lui Heidegger, ci și în imediata apropiere a unor gânditori care, prin ideile lor, vor contribui la geneza noului spirit antropologic: Gaston Bachelard și, în special, Gilbert Durand. Asemenea părinților fondatori ai noțiunii de *imaginar*, Noica participă la geneza unui nou umanism, în care, potrivit lui Bachelard și Durand, omul își găsește libertatea poetică, libertatea imemorială "remitizatoare", și anume, o definiție veșnică a omului în limitele destinului și a condiției sale.

Cuvinte-cheie: logică, raționalitate, imaginar, morfologie a culturii, „bazin semantic” al imaginarului, umanism.

IONUȚ RĂDUICĂ

THE CRITIQUE OF THE EPISTEMOLOGICAL RELATIVISM
IN CONSTANTIN NOICA'S VIEW

Abstract: In this work we aim at describing the connection between Noica's theory of a single universal truth and the theory of multiple truths. The main difference between these two paradigms is that the former connects the idea of objectivism with that of realism, and the latter implies an epistemology that might evolve into a new modern skepticism (everything is relative). To study Noica's criticism of relativism and his assuming of universalism, we need to search for the meaning of relativism. Therefore, we need to study the historical relationship between universalism and relativism. Noica's theory of truth formulates the idea of developing a new kind of theory of truth; truth is not an objective datum, as it was believed in old philosophy, but a theory of truth given by our consciousness

while transcending universal genuine possibilities, as we will describe it in this work. We need to specify that we will focus on the first period of Noica's philosophy, which corresponds to the 4th decade of the last century.

Key-words: Epistemology, Romanian Philosophy, Noica, relativism, truth.

RELATIVISMULUI EPISTEMOLOGIC ÎN VIZIUNEA LUI CONSTANTIN NOICA

Rezumat: În această lucrare ne propunem să descriem legătura dintre teoria lui Noica despre existența unui adevăr universal, unic și teoria despre adevărurile multiple. Principala diferență între aceste două paradigme este că prima leagă ideea de obiectivism, cu cea de realism, iar ultima implică o epistemologie care ar putea evolua într-un nou scepticism modern (totul este relativ). Pentru a studia critica lui Noica la adresa relativismului și asumarea de către acesta a universalismului, avem nevoie să identificăm sensul relativismului. Prin urmare, avem nevoie de a studia relațiile istorice dintre universalism și relativism. Noica formulează ideea dezvoltării unui nou tip de teorie a adevărului, în care adevărul nu este un dat obiectiv, cum se credea în filosofia tradițională, ci un dat al conștiinței noastre, care transcende posibilitățile universale, așa cum o vom descrie în această lucrare. Este necesar să precizăm că ne vom concentra atenția asupra primei perioade din filosofia lui Noica, ce corespunde celui de-al patrulea deceniu al secolului trecut.
Cuvinte-cheie: epistemologie, filosofie românească, Noica, relativism, adevăr.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 24 (2/2009)

CĂTĂLIN STĂNCIULESCU

C.NOICA'S PHILOSOPHY OF ARGUMENT

Abstract: I am interpreting C. NOICA's theory of synaethism as implying the notion of meaning as created rather than given, by trying to make clearer some presuppositions and consequences of this theory, and emphasizing certain similarities between NOICA's theory of "the individual", essential to understanding synaethism, and RORTY's theory of metaphor.

Key-words: meaning, metaphor, individual

C. NOICA: FILOSOFIA ARGUMENTULUI

Rezumat: Voi interpreta teoria synaethismului (argumentului) expusă în cea mai mare parte în Scrisori, ca fiind subordonată acestei înțelegeri a sensului, încercând să fac mai clare unele presupuziții metafilosofice ale acestei teorii, prin accentuarea unor asemănări dintre teoria, esențială pentru înțelegerea synaethismului, a „individualului” a lui NOICA și teoria „metaforei” a lui RORTY.

Cuvinte-cheie: semnificație, metaforă, individual

ȘERBAN N. NICOLAU

PYTHAGORAS'S LESSON OR INTRODUCTION TO PHILOSOPHY

Résumé: En partant de la règle du silence et de la discipline dans la vieille école pythagoricienne, l'article s'efforce d'éclaircir la signification plus profonde des ces gestes de commencement, s'appuyant, d'une part, sur des raisons historiques détachées des sources antiques et, d'autre part, sur des raisons étymologiques de la langue grecque.

Mots-clé: philosophie, pythagoriciens, logos, silence, mystères, l'être, conscience, connaissance.

LECTIA LUI PYTHAGORAS SAU INTRODUCERE ÎN FILOSOFIE

Rezumat: În acest articol autorul/autoarea analizează implicațiile filosofice și inițiatice ale perioadei de tăcere la care erau supuși cei din școala pitagoreică la începutul inițierii lor. Scopul articolului este de a clarifica semnificația profundă a acestor gesturi apelând la informații istorice din surse antice și folosind ca suport argumentativ aspecte etimologice ale unor cuvinte din limba greacă.

Cuvinte-cheie: filosofie, pitagoreici, logos, tăcere, mistere, ființă, conștiință, cunoaștere

FREDERIC M. SCHROEDER

CONVERSION AND INTUITION IN PLOTINUS, ENNEADS 5, 1 [10], 7

Abstract: The cruces in 5, 1 [10] have been the subject of astonishingly abundant commentary. They have received a truly magisterial treatment by J. IGÁL. There has also appeared a detailed and highly competent commentary on Enn. 5, 1 [10] by M. ATKINSON. ATKINSON acknowledges his debt to IGÁL, although he differs from him on some points. He also offers an almost complete bibliography and documents the course of his elaborate discussion. In the interest of economy this paper shall not provide a historia questionis and bibliography, but will address itself principally to points of difference with IGÁL and ATKINSON.

Key-words: the autonomy of νοῦς, sovereignty of the One, self-constitution of νοῦς.

CONVERSIE ȘI INTUIȚIE LA PLOTIN, ENNEADE 5, 1 [10], 7

Rezumat: Paragrafele 5, 1 [10] au constituit obiectul unor comentarii uimitor de abundente. Ele au avut parte de o abordare cu adevărat magistrală din partea lui J. Igal. A apărut, de asemenea, o analiză detaliată și un comentariu extrem de competent asupra Enn. 5, 1 [10] aparținând lui M. Atkinson. Atkinson admite că îi este îndatorat lui Igal, dar se diferențiază de acesta în numite aspecte. El oferă de asemenea, o bibliografie aproape completă și documentează pe parcursul elaboratului său discurs. În interesul economiei acesteastă

lucrare nu va furniza o Historia questionis și o bibliografie, dar se va referi în principal la aspectele care îi diferențiază pe Igal și Atkinson.

Cuvinte-cheie: autonomia lui νοῦς, supremația Unului, constituirea de sine a lui νοῦς

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 24 (2009)

PANOS ELIOPOULOS

**THE CONFLICT BETWEEN STOIC REASON AND KIERKEGAARDIAN
FAITH: A SOCIAL ANAGNOSIS**

Résumé: Dans cet article, l'auteur fait une comparaison entre la théorie des Stoïciens sur la raison et la théorie de Kierkegaard sur la croyance, comme deux visions distinctes et mêmes opposées sur la condition humaine. Bien que Kierkegaard ne fasse pas allusion dans ses ouvrages aux Stoïciens, la théorie des derniers est une directe continuation de l'assertion socratique sur la droite raison, et Kierkegaard s'occupe largement de la conception de Socrate. Ainsi que les deux théories, celle stoïcienne et celle kierkegaardienne représentent deux forts et typiques exemples pour l'apologie, d'une part, de la raison, et, d'autre part, de la croyance.

Mots-clé : raison, logos, croyance, vérité, sociabilité, individualité, vertu, passion, nature, félicité, Dieu, volonté, liberté.

**CONFLICTUL DINTRE RAȚIUNEA STOICĂ ȘI CREDINȚA KIERKEGAARDIANĂ:
O ANAGNOZIE SOCIALĂ**

Rezumat : În acest articol, autorul face o comparație între teoria stoicilor despre rațiune, și teoria lui Kierkegaard asupra credinței, prezentându-le ca două viziuni distincte și chiar opuse asupra condiției umane. Deși Kierkegaard nu face aluzie în lucrările sale la stoici, teoria celor din urmă este o directă continuare a aserțiunii lui Socrate despre dreapta rațiune, iar Kierkegaard se ocupă pe larg de concepția lui Socrate. Astfel că cele două teorii, cea stoică și cea kierkegaardiană, reprezintă două exemple puternice și tipice pentru apologia, pe de o parte, a dreptei rațiuni, și, pe de altă parte, a credinței.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 24 (2009)

BRUCE A. LITTLE

HOW THE PAST HAS SHAPED THE PRESENT

Résumé: Le XVIIème siècle marque un changement dans la vision occidentale sur la connaissance. Les intellectuels suggèrent qu'il faut regarder au-delà de la foi pour avoir une certitude de connaissance de ce monde. Trois hommes du 17ème siècle occupent des rôles importants dans cette nouvelle attitude : Francis Bacon, René Descartes et Pierre Gassendi. La force cumulative de ces trois hommes a fait beaucoup pour propulser le monde occidental

dans une nouvelle approche à la certitude épistémologique. Celle-ci présuppose une fracture grandissante entre la foi et la raison, ce qui a caractérisé toute la modernité. Le XXème siècle a été le temps de changement culturel sérieux à l'Ouest. Le vieux paradigme d'Éclaircissement avec ses hypothèses naturalistes s'usait et le nouveau paradigme de postmodernisme s'est imposé dans la connaissance. Selon le postmodernisme, la Vérité ne devait plus être trouvée à l'extérieur de l'homme, mais à l'intérieur; la vérité était subjective, elle devait être créée, ne pas découverte. Mais la post modernité, ainsi que la post post modernité manque de comprendre l'importance de l'universel, celui qui transcende l'expérience. Malheureusement, cet échec lui causera la même fin que la modernité.

Mots-clé : modernité, post modernité, post post modernité, science, religion, connaissance, raison, croyance, vérité, objectivité

CUM TRECUTUL MODELEAZĂ PREZENTUL

Rezumat: Secolul al XVII-lea marchează o schimbare în concepția apuseană asupra cunoașterii. Intelectualii sugerează că trebuie să privească dincolo de credință, pentru a avea o certitudine asupra cunoașterii acestei lumi. Trei oameni ai secolului XVII, joacă un rol important în această nouă atitudine: Francis Bacon, Rene Descartes și Pierre Gassendi. Forța cumulată a acestor trei oameni a fost suficientă pentru a împinge lumea occidentală în pragul unei noi abordări a problemei certitudinii epistemologice. Acest lucru implică apariția unei mari și crescânde rupturi între credință și rațiune, una prin care se distinge modernitatea. Secolul XX a fost timpul unei serioase schimbări culturale în Occident. Vechea paradigmă a iluminismului cu ipotezele sale naturaliste se uzează și noua paradigmă a postmodernismului se impune în cunoaștere. Potrivit postmodernismului, adevărul nu poate fi găsit în afara omului ci în interiorul său; adevărul fiind subiectiv, trebuie să fie creat, nu descoperit. Dar post-modernitatea precum și post-postmodernitatea sunt lipsite de înțelegerea importanței universalului, cel care transcende experiența.

Cuvinte-cheie: modernitate, postmodernitate, post postmodernitate, știință, religie, cunoaștere, rațiune, credință, adevăr, obiectivitate.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 24 (2/2009)

CRISTINEL NICU TRANDAFIR

STENDHAL'S INFLUENCE ON NIETZSCHE IN THE CROSSING ON LATE ROMANTICISM

Abstract: This article attempts to identify the main authors who have inspired Nietzsche in his attempt to overcome the mentality of late romantic largely responsible for the crisis of European culture from the mid-19th century. Although it is usually considered one of the major writers of late Romanticism, Stendhal proves ultimately, by offering help to Nietzsche's attempt to emancipate thinking type Sturm und Drang, one of them.

Key-words: literature, philosophy, release of romanticism, cultural crisis.

STENDHAL ȘI INFLUENȚA SA ASUPRA GÂNDIRII LUI NIETZSCHE ÎN DEPĂȘIREA ROMANTISMULUI TÂRZIU

Rezumat: Articolul nostru încearcă să identifice principalii autori care l-au inspirat Nietzsche în încercarea acestuia de a depăși mentalitatea romantismului târziu, mentalitate responsabilă în mare parte de criza culturii europene de la mijlocul secolului al 19-lea. Deși Stendhal, de obicei, este considerat unul dintre scriitorii semnificativi ai romantismului târziu, pornind de la descoperirea ajutorului indirect oferit de lucrările sale tentativei lui Nietzsche de a se emancipa de gândirea de tip Sturm und Drang, vom demonstra în articolul nostru ca autorul francez nu face parte dintre aceștia.

Cuvinte-cheie: literatură, filosofie, depășirea romantismului, criză culturală

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 24 (2009)

J. EDGAR BAUER

RECONSIDERING THE HUMAN.

PART II: ON MAGNUS HIRSCHFELD'S CONCEPT OF SEXUAL EMANCIPATION AND THE POST-MODERN GRASP OF SEXUAL INEFFABILITY

Abstract: "Reconceptualizing the Human" concentrates in its second part ("Magnus Hirschfeld's Concept of Sexual Emancipation and the Post-modern Grasp of Sexual Ineffability") on Hirschfeld's (1868-1935) understanding of Sexualaufklärung, a comprehensive program of sexual liberation resulting from the dissolution of binomial sexuality. Furthermore, the study examines how the Darwinian-inspired principle of continuity that Hirschfeld initially deployed in the area of sexuality eventually became a tool for his critical deconstruction of racial and cultural fixities. In the final section, some contemporary attempts to cope with radical sexual individuality are assessed in light of Hirschfeld's core insights.

Key-words: normativity of sexual binarity, sexual intermediarity, sexual emancipation.

RECONCEPTUALIZAREA UMANULUI

PARTEA A II-A: CONCEPTUL LUI MAGNUS HIRSCHFELD DE EMANCIPARE SEXUALĂ ȘI ÎNȚELEGEREA POSTMODERNĂ A INEFABILITĂȚII SEXUALE

Rezumat: Articolul se concentrează pe modul în care Hirschfeld înțelege Sexualaufklärung, un program cuprinzător care are în vedere eliberarea sexuală ca rezultat al disoluției sexualității binomiale. Mai mult, studiul examinează modul în care principiul darwinist al continuității pe care Hirschfeld l-a dezvoltat inițial în domeniul sexualității a devenit în cele din urmă un instrument de deconstrucție critică a imuabilității rasiale și sexuale. În secțiunea finală, sunt evaluate, din perspectiva sugestiilor lui Hirschfeld, câteva abordări contemporane ale individualității sexuale.

Cuvinte-cheie: Normativitatea binarității sexuale, intermediaritate sexuală, emancipare sexuală.

ȘTEFAN VIOREL GHENEA

THE CONCEPT OF SACRED IN M.ELIADE

Résumé: La notion de „sacré” occupe une place importante dans la recherche sur la religion, en raison de ses vertus explicatives. Le sacré se révèle pour nous comme un principe explicatif pour d’autres sociétés, cultures et religions que celles européennes, ayant le don d’être utilisé aussi pour expliquer les phénomènes extrinsèque de la religion - tels que les phénomènes sociaux ou politiques. Mais l’analyse de la notion de „sacré” n’est pas exemptée de difficultés, surtout en raison de la complexité de son caractère. Il y a donc des interprétations et des approches différentes, à partir du sacré comme une catégorie fondamentale à la religion, jusqu’à contester ses vertus explicatives. Entre ces deux extrêmes se trouve la majorité des théories sur la notion de sacré, et pour saisir l’évolution de ce concept, l’auteur examine trois façons fondamentales d’approche: sociologique, phénoménologique et de l’historiographie. Il essaye de comprendre la spécificité de la théorie de M. Eliade sur le sacré, par référence aux lignes directrices de recherche mentionnées, et il soutient son caractère intégré, en faisant valoir la viabilité de cette théorie dans le traitement des phénomènes religieux.

Mots-clé: le sacré, le profane, hiérophanie, symbole, approche sociologique, approche phénoménologique, approche herméneutique.

CONCEPTUL DE SACRU LA M. ELIADE

Rezumat: Sacrul ocupă un loc însemnat în cadrul cercetărilor asupra religiilor, deși istoria conceptului începe în urmă cu mai puțin de două secole. Până în secolul XIX interesul se îndrepta fie spre existența și natura lui Dumnezeu, fie spre rolul instituțional al religiei. Orientarea cercetărilor asupra sacrului poate fi înțeleasă în contextul descoperirii (în secolul XIX) a popoarelor așa-zis primitive precum și dezvoltarea interesului pentru culturile extra-europene. Era deci nevoie de un principiu explicativ valabil și pentru alte societăți, culturi și religii decât cele europene. Sacrul se dovedește a fi acest principiu explicativ, având în plus darul de a putea fi utilizat pentru explicarea unor fenomene extrinseci religiei – cum ar fi fenomenele sociale sau politice. Evoluția conceptului de sacru nu este scutită însă de dificultăți datorate mai ales complexității caracterului său. Acestea au dat naștere unor diverse interpretări și abordări, începând de la a considera sacrul drept categoria fundamentală în religie, până la a-i contesta virtuțile explicative. Între aceste extreme se situează majoritatea teoriilor despre sacru iar pentru a surprinde evoluția acestui concept vom analiza trei direcții fundamentale de abordare a sa: sociologică, fenomenologică și istoriografică. În continuare vom încerca să surprindem specificul teoriei lui M. Eliade despre sacru raportându-ne la direcțiile de cercetare amintite și vom argumenta cu privire la caracterul integrator al acesteia, susținând, în același timp viabilitatea acestei teorii în abordarea fenomenelor religioase.

Cuvinte-cheie: sacrul, profanul, hierofanie, simbol, abordare sociologică, abordare fenomenologică, abordare hermeneutică